

KLIMÓ KÁROLY (1936) Drámai árnyékok | Dramatic Shadows, 2011

KLIMÓ KÁROLY (1936)

Drámai árnyékok | Dramatic Shadows, 2011

Olaj, vászon | Oil on canvas, 98 x 145,5 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Klimó K. 2011

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

| Kortársak. Gyűjtők és művészek - hazai és nemzetközi munkák magyarországi magángyűjteményekben 2010-2014.
Új Budapest Galéria, Budapest, 2014. december 18. - 2015. március 1. (katalógus 170. oldal)

Kedző ár | Starting price: 1 300 000 Ft / 3 385 EUR
Becsérték: 2 200 000 - 3 400 000 Ft
Estimate: 5 729 - 8 854 EUR

Klimó Károly az informel festészet egyik legfontosabb hazai képviselője. Maga a kifejezés (jelentése: 'forma nélküli') a II. világháborút követő évtized új európai absztrakt festészetének gyűjtőnevéként használják, a lírai absztrakció vagy a tasizmus (tache jelentése: folt) megnevezésekkel együtt.

Mind egyik terminus egy-egy, az irányzatot meghatározó szempontot, tulajdonságot emel ki. Az informel művészek lemondtak a természet utánzásáról, mondván, hogy nem azt, hanem úgy akarnak alkotni, mint a természet. Az ember belső világát kívánták ábrázolni, a vászonra pedig úgy tekintettek,

mint ami ennek a színtere. Magyarországon az ötvenes-halvas évek fordulóján először a Zuglói körre volt kimutatható hatással az irányzat - különösen a lírai absztrakció egyik elméletirője, Jean Bazaine írásai -, de olyan művészeket is érintett rövidebb ideig, mint Frey Krisztián, Konkoly Gyula vagy Tót Endre.

1. Clifford Steel: No. 1., 1949
magántulajdon

2. Emil Schumacher: Großes rotes Bild ('Nagy vörös kép') 1965
Kunstsammlung NRW, Düsseldorf © VG Bild-Kunst, Bonn 2021
Fotó: Walter Klein, Düsseldorf

Talán nem túlzás állítani, hogy Magyarországon Klimó és a rendhagyó pályát befutó Hortobágyi Endre az egyetlenek, akik miután rátaláltak erre az autonóm képi nyelvre, rendületlenül kitartottak mellette. Klimó a hetvenes évek óta fest az informel erő rokonságot mutató műveket, melyek egyaránt merítettek Korniss Dezső kalligráfiáiból, Vajda Lajos és Bálint Endre kollázsaiából, vagy Kassák Lajos képszerkesztési metódusából. Ezeket a különféle hagyományokat ötvözve alakította ki (sajátosan kelet-európai) alkotói módszerét, melyben az „anyagok, a színek, a formák összecsapása nemcsak esztétikai, hanem egzisztenciális síkon is zajlik”.¹ Festményein a rétegek plasztikusan egymásra halmozódnak, melyet nemcsak a festékekkel, hanem különféle

anyagoknak (pl. papír, homok) a képbe applikálásával, majd azok újra lefestésével ér el. A rétegeket Klimó gyakran szándékosan roncsolja, visszatépkedi, égeti, ezzel is hangsúlyozva, hogy a durva felületek nem egymás kiegészítései, hanem tagadói: a fény és a sötétség, a látható és láthatatlan, fent és lent, szent és profán. Végtelenül sűrűlt képek, melyben a művész a lakurális meglepetéseket és a szenvedélyes gesztusokat kordában tartja. A *Drámai árnyékok* (2011), mint Klimó oly sok (korábbi) *lúzképénél*, a fekete és a vörös (szakrális) ellentétére épül, és egy gyorsan változó egzisztenciális állapotot mutat. Ugyanakkor - ahogy a cím is utal rá - itt nem a fény, a lélek lángjait, a szellem vagy a remény tűzét állítja középpontba, hanem a nélküle

nem létező, tőle függésben lévő árnyékot. „Ezek nem anticipált, hanem megélt formák; éppen a természetüknél fogva bizonytalanok. Ugyanakkor azzal, hogy az egyéni individuális színformák »formátlanja« szublimálja a létidejű azonosságot, megteremti a szabadság felismerésének feltételét. Az »egy és minden« ellentételeiben a fekete különböző árnyalataihoz rendelt lebegő színkombinációk inkább a földi terekből való szakrális emanációt, a világ elhagyását reprezentálják, a vörös-piros alaptónusok telítettségét pedig az e világi jelenlét »formátlan formáit« gesztusai erősítik. Ebben a kellősségekben már nincs középpontkeresés, csak mágikus érzések vannak” - írja ideillően Szilágyi András.²

FÖLDES LÉNA

1 Földényi F. László: Klimó Károly képeiről. In: *Jelenkor* 1987/7-8., 728.
2 Szilágyi András: A formátlan színformák mágija: Klimó Károlyról. In: *Bárka* 2005/3., 77.